

Tautosakos darbų XLVIII tomo pradžioje skelbiami nauji folkloristų tyrinėjimai. Problemos, į kurias susitelkė straipsnių autoriai, ir šįsyk įvairios, kviečiančios skaitytoją sugrįžti prie tradicinio pasaulėvaizdžio, klasikinio tautosakos teksto prasmių bei verčių, folkloro komunikacinių aspektų. Modesta Liugaitė-Černiauskiene savo tyrime imasi neišspręstos baladžių bylos. Nagrinėdama lietuvių baladės „Augo ant dvaro liepelė“ variantuose pasitaikančius motyvus ir vaizdinius, autorė ieško jų sąsajų su panašia baltarusių balade. Jų tekstuose išryškėjantis ritualinės simbolikos klodas ir baladiškas individualizuoto įvykio vaizdavimas kreipia tyrimą į skirtingas interpretavimo perspektyvas. Į emocinį tautosakos turinį besigilinti Jurga Sadauskienė naujame savo darbe apžvelgia, kaip lietuvių folkloristikoje vertinamas dainų emociingumas, jausmingumas. Folkloriniai sapnų pasakojimai Vitai Ivanauskaitei-Šeibutienei tapo pretekstu išsamiau pažvelgti į bendruomeninės komunikacijos apraiškas. Jos straipsnyje oneiriniai tekstai interpretuojami ne kaip atskiri tradiciniai naratyvai, o kaip reikšminga susižinojimo ir bendruomenės narius vienijančių ryšių palaikymo priemonė. Mitologiniu aiškinimu pagrįstas Vitos Džekčioriūtės straipsnis, kuriame, pasiremiant lietuvių tikėjimais ir papročiais, išryškina varlės mitinio įvaizdžio prasmės.

Šiame tome publikuojama ir Norberto Vėliaus studija „Senieji vestuvinių dainų ir papročių semantikos klodai“, autoriaus sumanymu, turėjusi sudaryti dalį knygos, skirtos apeiginėse dainose užšifruotų simbolinių prasmių tyrimams. Skelbiamas visas išlikęs rankraštis – du skyriai, kuriuose susintetinti lietuvių vestuvinių dainų motyvai ir apeigų bei papročių momentai. Ši nebaigta studija pristatoma Bronės Stundžienės rašinyje, sykiu retrospektyviai apžvelgiančiame ir N. Vėliaus mokslinį kelią, kuriuo eidamas jis tai nutoldavo nuo dainų, tai vėl į jas atsigręždavo.

Tradiciniame skyriuje „Tekstų publikacijos“ skelbiamos Linos Būgienės parengtos sakmės. Jas 1904–1905 metais Šiluvos valsčiuje iš savo šeimos narių ir pažįstamų žmonių užrašė biologas profesorius Pranciškus Baltrus Šivickis. Geras pasakojimų užrašymas ir populiarių tradicinių siužetų gausa sudaro šios publikacijos vertę.

Skiltyje „Iš knygų lentynos“ dėmesys atkreiptas net į tris leidinius. Du iš jų dar visai nauji, pasirodę tik šiemet. Giedrė Bufienė pristato anglų kalba išleistą straipsnių rinkinį, dedikuotą estų folkloristui Arvo Krikmannui 75-ojo jubiliejaus proga. Išsamioje apžvalgoje patraukliai anotuojami visi dvidešimt septyni straipsniai – ir moksliniai paremiologijos ar naratyvų problemas gvildenantys tekstai, ir proginiai bei eseistiniai

rašiniai. Austė Nakienė dalijasi įžvalgomis, kilusiomis perskaičius Vašingtono universiteto profesoriaus Guncio Šmidcheno knygą *The Power of Song* (Dainos galia). Jos autorius aprašo nacionalizmo raidą Lietuvoje, Latoijoje ir Estijoje, šių šalių tautinių giesmių, dainų, valstybinių himnų kūrimo istoriją, daug dėmesio skirdamas naujų laikų reiškiniui – Dainuojančiai revoliucijai. Trečiojoje knygoje, kurią pristato Bronislava Kerbelytė, publikuojamas lietuvių kilmės asirologo, poeto Voldemaro Šileikos mokslinis ir literatūrinis palikimas. Intriguoja ne tik šio erudito gyvenimas, bet ir leidinyje paskelbti jo XX a. pradžioje į rusų kalbą išversti asirų ir babiloniečių tekstai, kurie gali sudominti ir folkloristus. Skaitytojas ras ir keletą užkalbėjimų iš pristatomos knygos, kuriuos į lietuvių kalbą išvertė B. Kerbelytė.

„Sukaktyse“ pagerbiama XIX šimtmečio asmenybė – folkloristas, etnografas, kompozitorius Oskaras Kolbergas. Minint 200-ąsias jo gimimo metines, Živilė Ramoškaitė pristato O. Kolbergo darbus, ir šiandien stulbinančius savo dydžiu ir reikšme. Žyriam amerikiečių folkloristui Alanui Dundesui šiomet būtų sukakę aštuoniasdešimt. Ta proga Davidas Eltonas Gay’us glaustai aptaria šio mokslininko recepciją Amerikos folkloristikoje, o Vilmosas Voigtas pasidalija asmeniškais jūdvių ilgo bendravimo įspūdžiais.

Skyrelyje „Pro memoria“ prisimenama šių vasarą mus palikusi vengrų kilmės Amerikos folkloristė, liaudies pasakojimų tyrinėtoja Linda Dégh-Vázsonyi.

„Recenzijų“ skiltyje aptariami du leidiniai. Daiva Račiūnaitė-Vyčienienė vertina 2013 metais pasirodžiusią Nijolės Laurinkienės monografiją *Žemyna ir jos mitinis pasaulis*, o antrojo rašinio autorė – Jūratė Šlekonytė skaitytoją supažindina su lietuviškų pasakų rinktine, kurią sudarė ir į rusų kalbą vertė B. Kerbelytė.

Kronikoje, kaip visada, apžvelgiami šių metų antrąjį pusmetį Lietuvoje ir užsienyje vykę su folkloristika susiję svarbesni mokslo renginiai bei įvykiai.